

Patiënten informatie polikliniek Allergologie

Latexallergie

Update januari 2011

© vakgroep Allergologie

INLEIDING

Bij een latexallergie bestaat er een overgevoeligheid voor rubberen producten zoals handschoenen, condooms en ballonnen. De overgevoeligheid kan zich uiten als een contactallergie in de huid (type IV allergie) en/of een allergische reactie in neus, ogen of longen door inademen van de latexeiwitten (type I allergie).

Latex is het plantensap van de rubberboom en bevat vele eiwitdeeltjes waarvan er slechts sommigen een allergie kunnen veroorzaken.

Rubber bestaat grofweg uit latexsap en industrieel toegevoegde chemicaliën.

Echte latex allergie (rubber allergie) komt slechts zelden voor.

Wanneer mensen last hebben van rubber producten dan is er vaak sprake van irritatie en niet van echte allergie.

Een echte type IV rubber allergie zie je vrijwel uitsluitend bij arbeiders in de autobanden industrie. Het veroorzaakt vooral chronisch handeczeem.

Een echte type I allergie kan leiden tot galbulten, zwellingen, neusklachten en astma. Heel soms zelfs tot levensbedreigende reacties (anafylaxie). Je ziet het vrijwel uitsluitend bij mensen die zeer vaak met rubberproducten in aanraking komen zoals bij handschoengebruikers in de gezondheidszorg en bij mensen die heel vaak een operatie hebben moeten ondergaan (bijvoorbeeld kinderen met spina bifida).

In deze informatie worden de twee typen allergie beschreven, de specifieke onderzoeken waarmee wij deze typen kunnen aantonen en de consequenties die voortvloeien uit het hebben van een type IV of type I latexallergie.

Met nadruk wordt er nogmaals op gewezen dat echte latex allergie een zeldzame vorm van allergie is. Dit moet niet verward worden met overgevoeligheidsreacties die ontstaan door irritatie van rubber bevattende producten. Irritatie reacties komen relatief vaak voor.

TYPE I ALLERGIE

Wat is het?

Bij dit "directe type" allergie staan allergische (IgE) antistoffen centraal. Dit zijn eiwitten die het lichaam maakt die gericht zijn tegen bepaalde natuurlijk voorkomende stoffen, in dit geval tegen eiwitten van het latexsap.

Bij inademing van latexdeeltjes (vooral bij gepoederde handschoenen) of bij contact met het slijmvlies (operaties, tandarts) kunnen de volgende klachten ontstaan:

- niezen, loopneus, verstopte neus, jeuk in de neus
- tranen, jeukende en/of rode ogen
- kortademigheid, hoesten en/of piepende ademhaling
- jeukende bultjes op de hand binnen 30 minuten na het dragen van de handschoenen
- jeukende bultjes op de rest van het lichaam direct na het dragen van handschoenen
- zwelling van de handen, oogleden, lippen of tong

Heeft u dergelijke klachten op de werkplek, bij de tandarts of bij contact met andere rubberen producten (zoals ballonnen, condooms, elastiekjes), dan moet verder onderzoek naar latexallergie geschieden.

Hoe toont met het aan?

Middels priktesten en/of bloedonderzoek kan de specialist de diagnose bevestigen. Bij de priktest wordt het allergeen als druppel op de huid gebracht. Vervolgens prikt men met een naaldje door de druppel oppervlakkig door de huid. Het naaldje wordt verwijderd en de druppel wordt weggehaald met een tissue. Na 20 minuten worden de roodheid en de (geringe) plaatselijke zwelling beoordeeld.

Voor het aantonen van allergische antistoffen gericht tegen latexeiwitten kan ook bloedonderzoek worden verricht. Het voordeel van het bloedonderzoek is dat dit verricht kan worden zonder dat anti-allergische medicatie gestaakt moet worden.

Consequenties van een type I latexeiwitallergie:

Bij hernieuwd contact met latex kunnen er bij mensen die allergisch zijn, ernstige klachten optreden. Latex dient dan ook in de toekomst als volgt vermeden te worden:

Uw tandarts en huisarts dienen op de hoogte te worden gebracht en zullen in de toekomst non-latex handschoenen moeten gebruiken bij uw behandeling. Uiteraard geldt dit tevens voor toekomstige operatieve ingrepen, bevallingen e.d.

Er kan een "Witte Kruis Alarmpenning" (voorheen medic alert plaatje) aangeschaft worden, waarop vermeld staat dat u een type I natuurlatexallergie heeft (stichting Witte Kruis tel 070-3631635, of <http://www.whitecrossfoundation.org/nl>). Belangrijk is vooral dat mensen in uw direct omgeving op de hoogte zijn van uw allergie voor latex.

Door IgE kruisreactiviteit kunnen soms mensen met latex allergie een voedselallergie krijgen voor sommige voedingsmiddelen. Gezien de verwantschap met latexeiwitten dient u alert te zijn bij het nuttigen van tropische vruchten zoals kiwi, banaan, avocado, papaja, mango en passievrucht. Als latex allergische mensen klachten krijgen bij het eten van dit soort voeding dan dient dit verder onderzocht te worden en zal een behandelbeleid voor voedselallergie nodig zijn.

Bij een ernstige allergie waarbij u levensbedreigende klachten krijgt van latexeiwitten en/of voedingsmiddelen zal noodmedicatie in de vorm van een adrenaline auto-injector worden voorgeschreven. Uitleg hierover zal u worden gegeven door uw specialist.

Werkt u zelf met handschoenen, dan dient u non-latex handschoenen te gebruiken; uw collegae dienen poedervrije handschoenen te gebruiken aangezien het latexeiwit via dit poeder in de lucht komt en door u wordt ingeademd.

Wat betreft condooms zijn er non-latex producten op de Nederlandse markt, uw specialist kan u hierover verder informeren.

TYPE IV ALLERGIE

Wat is het?

Een type IV allergie is een contactallergie en kan ontstaan na langdurige blootstelling (maanden, jaren) aan het betreffende "allergeen" (= een stof die de allergische reactie uitlokt). Met name de chemische toevoegingen aan het latexsap kunnen aanleiding geven tot het plaatselijke contacteczeem. Als er eenmaal een contactallergie aanwezig is, ontstaan de klachten meestal uren tot dagen na het dragen van bijvoorbeeld rubberen handschoenen.

Deze klachten zijn:

- eczeem van de huid, bestaande uit roodheid, jeuk, soms bultjes en blaasjes
- jeukende bultjes of zwelling van oogleden, lippen of handen

Hoe toont met het aan?

De diagnose kan door de specialist bevestigd worden met behulp van plakproeven (epicutane test). Bij de plakproeven worden de allergenen met pleisters aangebracht op het bovenste deel van de rug. De reacties (kleine eczeemplekjes) worden beoordeeld 48 en 72 uur na het aanbrengen.

Consequenties van een type IV contactallergie:

U heeft een contactallergie voor chemische toevoegingen van het natuurlatex en loopt geen verhoogd risico bij tandheelkundige en operatieve ingrepen, oftewel alles waarbij met latexhandschoenen wordt gewerkt. Aangezien u geen allergische antistoffen heeft voor natuurlatex, bestaat er geen kans op een ernstige allergische complicatie tijdens bovengenoemde ingrepen. Om verwarring en mogelijk paniek bij behandelaars te voorkomen hoeft u het zelfs niet te noemen!

Werkt u zelf met latexhandschoenen en heeft u handeczeem, dan is het zaak op zoek te gaan naar handschoenen die het allergeen, waar u contactallergisch voor bent, niet bevatten. Dit geldt eveneens voor andere beroepsgroepen die veelvuldig in aanraking komen met het betreffende contactallergeen.

Meer informatie?

Heeft u na het lezen van deze informatie behoefte aan meer informatie of denkt u dat er bij u een latexovergevoeligheid bestaat, kunt u het beste contact opnemen met uw huisarts of met de allergoloog, mocht u reeds onder behandeling zijn.